

Moro Özerklik Arifesinde

20. yüzyıla kadar kendi bağımsız devletlerinin çatısı altında yaşayan Moro Müslümanları, Moro'nun 1946 yılında ABD sömürge yönetimi tarafından Filipinler idaresine bırakılmasıyla bağımsızlıklarını kaybetmiştir. Moro halkı bu tarihten itibaren bağımsızlık günlerine geri dönme amacıyla ilk olarak siyasi müzakere yollarını kullanmaya başlamıştır. Ancak takip eden yıllarda siyasi müzakere yönteminin sonuç vermemesi ve Müslüman halkı hedef alan saldırıların katliama ve sonrasında etnik temizlik hareketine dönüşmesi Moro Müslümanlarının 70'li yıllarda silahlı mücadele kararı almasına neden olmuştur.

Dünyanın en eski çatışma bölgelerinden biri olan, birkaç yıl öncesine kadar ağır çatışmaların yaşandığı, milyonlarca insanın mülteci konumuna düştüğü; saldırı, gözetim, işkence, zorunlu göç, müsadere, temel hizmetlerden yoksun bırakılma, iletişim ve haberleşme imkânının kısıtlanması, sosyoekonomik tecrit gibi sayısız hak ihlallerine maruz kaldığı Moro'da, 40 yılı aşkın süredir Filipinler devleti ile devam eden çatışmalarda 120 binden fazla Morolu hayatını kaybetmiş, 2 milyon kişi mülteci olarak yaşamak durumunda kalmıştır.

Yaşanan tüm acıların ardından Filipinler hükümeti ile Moro İslami Kurtuluş Cephesi (MILF) arasında 2012 yılında başlayan barış süreci, bugün Bangsamoro Özerk Bölgesi'nin kurulması yönünde sonuç vermiştir. Bangsamoro Barış Süreci'nde imzalanan anlaşmaların uygulanmasını gözlemlemek ve incelemek üzere kurulan Bağımsız Gözlemci Heyeti'nin beş üyesinden biri olan İHH İnsani Yardım Vakfı, Bangsamoro Özerk Bölgesi'nin kurulma sürecini yakından takip ederek sürece katkıda bulunmaktadır. Filipinler devletinin üç ana ada topluluğundan biri olan Mindanao'da kurulacak olan Bangsamoro Özerk Bölgesi, Moro halkının mücadelesinin ulaştığı sonuç açısından mühim olmasının yanı sıra dünyanın farklı bölgelerindeki bağımsızlık mücadeleleri için de emsal teşkil edecek niteliktedir. Kurulacak olan bağımsız bölgenin resmî adında bizzat "Moro halkı" anlamına gelen "Bangsamoro" kelimesinin kullanılacak olması bile Moro Müslümanlarının uzun yıllardır verdiği kimlik mücadelesinin tanınmış olması açısından ayrı bir önemiyet arz etmektedir.

Moro'nun tarihi, bölgede yaşanan hak ihlalleri ve güncel barış süreci hakkında bilgi veren bu rapor, Bangsamoro özerklik sürecinin gündem oluşturmasına ve uluslararası kamuoyunda destek bulmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Rapora ulaşmak için [tıklayınız](#).